СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LII. Ч. 25. НЮ ЙОРК І ДЖЕРЗІ СИТІ, пятниця, 17-го березня 1944. No. 52. NEW YORK and JERSEY CITY, Friday, March 17, 1944. VOL. LII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE

ПРОХАННЯ ЗА ПІДВИШКУ РОБІТНИЧИХ ПЛАТ ВІДКИНЕНО

ВАШИНГТОН. — Краева Воєнна Рада Праці відкинула плян Американської Федерації Праці, щоб вислати до президента Рузвелта окрему комісію з проханням скасувати дотеперішню підставу робітничих плат. Плати були встановлені на підставі умови уряду з робітничими організаціями і цю умову досі називають „малою сталевою формулою." На підставі цієї формули не можна підвищувати робітничих плат без окремого дозволу Воєнної Ради Праці в ніякій ділянці праці. — Водночас з рішенням Воєнної Ради Праці виявлено теж, що президент змісця відмовився приняти на конференцію комісію складену з представників уряду, робітничих організацій і громадянства для обговорення підвишки робітничих платень. Зате в конґресі має розпочатися дискусія над загальною програмою стабілізації платень і цін.

ПРИСПІШУЮТЬ ПОБІР БАТЬКІВ ДО ВОЄННОЇ СЛУЖБИ.

ВАШИНГТОН.—Ґенерал Луїс Герші, як директор Поборової Служби, вислав до місцевих поборових бюр вказівки, щоб вони приспішили побір батьків, які досі мали право проволоки. До 1. липня потрібно цілий міліон нового рекрута. Поборова Служба надіється дістати 250,000 нових рекрутів зпоміж нових батьків, а стільки зпоміж батьків, які мали діти ще перед нападом на Перл Гарбор, хоч би вони мали право на проволоку.

ПРЕЗИДЕНТ ШУКАЄ ПОРАДИ В ҐУБЕРНАТОРІВ.

ВАШИНГТОН. — Палата репрезентантів приняла одобрений сенатом плян голосування для вояків. Тому, що президент Рузвелт мав свій плян в цій справі, а конґрес перевів свій всупереч бажанням президента, він вислав телеграфічний запит до всіх стейтових ґубернаторів, чи вони годяться на законопроєкт. Відповідно до отриманих відповідей президент виробить собі опінію, чи підписати законопроєкт, чи заветувати.

ДИПЛЬОМАТИЧНИЙ КОРАБЕЛЬ ПРИВІЗ 558 ПЛІННИКІВ І 20 ПСІВ.

НЮ ЙОРК. — Шведський дипльоматичсий корабель Грипсгольм, який сповняє міжнародню службу при виміні безнадійно ранених вояків, привіз з німецького полону 558 американських вояків. З них 35 перевезено відразу до шпиталю. З вояками привезено теж 20 псів, які розвеселювали вояків у полоні.

РОБІТНИКИ БЛЬОКУЮТЬ ФАБРИКУ ФОРДА.

ДІТРОЙТ. — Підприємство Форда розпочало переслухання членів юнії Юнайтед Отомобіл Воркерс за те, що вони забарикадували браму в фабриці літаків Ривер Руж, приміщеній на передмістю Дірборн і стримали одну зміну („шифту") робітників, а тим нанесли зменшення продукції на 75 відсотків у часі цієї шифти. Бльокада була переведена у приявности юнійних урядовців, хоч юнія вважає, що страйк, який виявився бльокадою, був диким страйком, недозволеним юнією. Тих, що брали участь у барикадуванню при помочи відповідно уставлених автомобілів, суспендовано з роботи.

ПІВ МІЛІОНА ПОДАТКОВИХ ГРОШЕЙ ЩО МІНУТИ.

НЮ ЙОРК. — Останнього дня речинця на вплату податків вплинуло до податкових бюр тільки ґроша, що пересічно припадає по пів міліона долярів вплати на мінуту. Тут не зараховано податків, які податковці вислали того дня поштою. — На підставі дотеперішних податкових вплат уряд приходить до висновку, що загальна сума податків буде такасама як минулого року, не зважаючи на це що впродовж року плачено частинно податок при кожній виплаті заробітку.

ОСТОРОГА ПЕРЕД МАЛЯРІЄЮ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

АТЛАНТИК СИТІ. — Професор зоольоґії в університеті Рутґерс заявив, що багато воєнних ветеранів, які повернуться до краю зза моря, стануть „можливим резервуаром для малярії від москітів". Він виголосив реферат перед Товариством для Винищення Москітів, в якому виказував, що наші хлопці, котрі перебули малярію в тропікальних околицях за морем, можуть наново захоріти в нашому підсоню. Отже професор остерігає родичів, щоб вони не приймали своїх героїв масовими гостинами по їхнім повороті, бо такі гостини можуть неожидано перемінитися в похоронні здвиги.

ШУКАЄТЕ ПРАЦІ? — Наперед погляньте на оголошення нових робіт у „Свободі".

Субмарини мало коли атакують американські конвої

ВАШИНГТОН. — Сидні Шалет, воєнний кореспондент газети Ню Йорк Таймс, який кількакратно переплив Атлянтик на американськім кораблі вчасі перевозу війська в Европу, висловлює погляд, що німецькі субмарини залишили свою кампанію, бо рідко коли нападають на американські транспорти. Буває, що субмарини притаюються вчасі перепливу транспорту в недалекій віддалі, як морські людоїди, але вони не важуться нападати навіть на морські патрулі, що попереджають конвой. Колиж пливе конвой, вони радше бережуться, щоб на них не стріляли американські воєнні кораблі. На підставі дискусії з офіцирами Шалет приходить до висновку, що німці або перенялися почуванням поразки-дефітизмом, або з почуття самозбереження не наражаються на певну прогру.

РАДЯТЬ НЕ ПОТУРАТИ МОСКОВСЬКИМ ЗАБАГАНКАМ

НЮ ЙОРК. — Ґрупа 36 виховників, правників, публіцистів та релігійних провідників проголосила зазив до американського й британського уряду, щоб не потурати забаганкам та одностороннім актам совєтського уряду. Ці забаганки виявилися при нагоді спору над границями Польщі й іншими справами. Вони можуть спинити дальшу співпрацю Аліянтів і змагання до заведення демократичного ладу в світі. Коли Совєти будуть дальше йти на супір Атлянтійському Чартерови, тоді хіба прийде наново до ізоляції Америки, а це може знову нарушити рівновагу в світі.

Між тими, що підписали зазив, є такі імена: Джордж Шустер, президент Гонтер Каледж; Леслі Бюел, недавній предсідник Форен Палисі Ассошіейшен; майор Джордж Філдинг Еліот, воєнний критик; бувший суддя Джеремі Магоні; Роберт В. Сірлі, ґенеральний секретар Нюйорської Федерації Церков і ін.

ПІДГОТУВАННЯ ДО ПІСЛЯВОЄННОЇ ПОЛІТИКИ В КОНҐРЕСІ

ВАШИНГТОН. — У палаті репрезентантів поставив републиканець Джеймс В. Водсворт внесок, щоб покликати до життя комісію для складення програми американської післявоєнної політики. До цієї резолюції відноситься прихильно майже вся палата репрезентантів і тому на провідника будучої комісії призначила популярного конгресмена Клифтона Вудрома з Верджінії, який літами обстоював ясний напрямок американської політики. Засади цієї політики мали би спиратися на втримуванню в Америці постійної сильної армії й фльоти.

Фінляндія настоює на відкиненню умов, але не зриває переговорів

СТОКГОЛЬМ. — Хоча всі вже знають, що фінський сойм відкинув російську відповідь на фінську пропозицію мира, всеж широка публика не знає нічого докладно про основи відкинення ні про можливі протипропозиції, якими Фінляндія пробує далі вдержувати мирові переговори. Не відомо теж, яку відповідь дасть Фінляндія Росії офіціяльно до суботи, коли минає речинець на відповідь.

Ґазетярі довідуються, що по відкиненню російської відповіди сойм голосував над внеском про продовжування війни. За внесок заявилося 160 голосів, проти 40; були це соціяльні демократи й члени народньої партії.

Бюро Ройтера доносить з Фінляндії, що край стоїть перед громадянською війною.

Ще одну осторогу Фінляндії закінчити війну з Росією видав британський уряд через радіо.

СОВЄТИ ЗБІЛЬШУЮТЬ УПРАВУ ЗЕМЛІ

МОСКВА. — Совєтський уряд постановив збільшити в 1944. році засівну територію на 7,550,000 гектарів. З того 5,440,000 гектарів має призначитися під управу пшениці. (Гектар має майже півтора акра).

Засівна кампанія щодо пшениці відноситься до Сибіру, Уралу й Закавказзя. Уряд радить рільникам підготовити землю під управу пшениці спаленням піль для винищення бурянів.

Совєтський уряд повів рівночасно спеціяльну кампанію за збільшення управи бавовни та цукрового бурака.

ТІТО ДОМАГАЄТЬСЯ ЗАМОРОЖЕННЯ КОРОЛЕВИ ФОНДІВ

ЛОНДОН. — Уряд маршала Тіта зажадав від усіх аліянтських і невтральних банків заморозити всі фонди, покредитовані державному банкови Югославії, бо, мовляв, король Петро видає з цих фондів гроші без ніякої правної контролі.

Ці фонди виносять понад сто міліонів долярів.

Король Петро був недавно гостем у британського короля Юрія.

КЛОПІТ З ДАРУНКОМ ПРИРОДИ.—На остров Була, що лежить 25 миль на північ від Чарлстону, в Савт Каролайні, море викинуло оноді 65 китів. Звірята погинули на березі. Є між ними звірята від 6 до 22 стіп довжини, і важать пересічно по 700 фунтів. Урядник прибережної сторожі має тепер клопіт, що зробити з великими тушами, що розгниваються на побережжю. Прийдеться відай йому затягати їх назад у море.

БОМБОВИКИ ЗРІВНЯЛИ ЗО ЗЕМЛЕЮ КАСІНО

З ПЯТОЮ АРМІЄЮ ПІД КАСІНОМ. — Аліянтські бомбовики розбили до решти останки італійського міста Касіна, котре аліянтські війська пробували через шість тижнів заняти. Було це найважче бомбардування в історії, і піддержувала його ще й артилерія. Скинено на місто 3,500 тон бомб з 4,000 літакових летів. В операції не втрачено ні одного літака.

Як скінчилося бомбаркування, аліянтські війська пішли наступом на розбите місто й заняли вже його більшу частину. Наступ робила піхота, піддержувана повзами; для них одначе мусіли піхотинці часто вперед торувати дорогу.

НАЗИВАЄ КАСІНО НАУЧКОЮ ДЛЯ НАЦІСТІВ.

Ґенерал Айра Ікер, командант середземно-морських аліянтських повітряних сил, подаючи через радіо опис очевидця про знищення Касіна, заявив, що бомбардування Касіна показує націстам, що станеться з кожною націстичною фортецою, себто уфортифікованим містом, яке буде ставити опір Аліянтам. Описуючи атаку на Касіно, ґенерал сказав, що місто просто стопилося.

НАЦІСТАМ НЕ ВЕЛОСЯ З ПОВЗАМИ БЕЗ ЗАЛОГИ.

НЕАПОЛЬ. — Аліянтські війська дістали в свої руки німецький приказ з 7. лютого, виданий командантом піхотинського полку Лера, котрий вислав у бій проти аліянтських військ під Римом відділи повзів без залоги. У приказі говориться, що приказ вийшов від фірера, як начального команданта військ. Мовляв, вояки горді виконати його й показати світови на полю бою, що вони навчилися. Називає він полк Лера найбільше гордим полком Німеччини.

Аліянтські військові знавці хотіли би вгадати, який вплив мало це на мораль війська, коли цей найгордіщий полк німецької армії зробив дві спроби проти аліянтських військ, висаджених під Римом, і був зовсім розбитий. Його недобитки, взяті в аліянтський полон, нарікали потім, що їх післано в бій в тому переконанню, що це буде не бій, а парадний марш. На декого вживання цих військ зробило враження, що Німеччина відчуває недостачу людського матеріялу.

БОМБОВИКИ ЗНОВ БЮТЬ ПО БРУНСВІКУ.

ЛОНДОН. — Американські великі літаки знову почали кампанію проти ворожого летництва, вдаряючи кольосальною силою по Брунсвіку, важному центрі ворожої летничої продукції. Бомбардування відбулося, не дивлячися на грубу заслону хмар.

Через те й не стверджено з певністю висліду бомбардування. Нападаючі летуни бомбовиків знають зате, що вони збили 36 націстичних літаків, що вирушили були проти них над Брунсвіком.

ПОВАЖНІ НАСТУПИ ЧЕРВОНОЇ АРМІЇ В ПОЛУДНЕВІЙ УКРАЇНІ.

ЛОНДОН. — Червона армія далі розвивала свою офензиву проти німецьких військ у південній Україні. Вона методично розбивала німецькі дивізії, пійманi у пастку під Миколаєвом, а тимчасом інші відділи переправилися через ріку Бог кількадесять миль від Миколаєва на північний захід. Там червона армія дійшла на віддаль 29 миль від басарабської границі.

На всіх трьох українських фронтах червона армія заняла 310 місцевостей.

АМЕРИКАНЦІ БОМБАРДУЮТЬ АТОЛ КОЛО ТРУКУ.

ПЕРЛ ГАРБОР. — Американські повітряні сили, базовані на Маршальських островах, знову посунули американську офензиву проти занятого ворогом простору, коли вони вдарили фльотними літаками по атолу Оролуку, що лежить 230 миль на схід від Труку. Один фльотний розвідний літак зострілив один японський бомбовик середньої величини яких 250 миль на північ від Труку.

ТІТО СПОВІЩАЄ РОЗБИТТЯ НАЦІСТІВ У БОСНІ.

ЛОНДОН. — Каже головна кватира маршала Тіта, що югославські партизани звели з німцями одну з найбільших битв своєї карієри та розбили їх заходи вдертися до опанованої партизанами Славонії. Німецькі відділи під командою маршала барона Вайхса оперували з Босни в напрямі Любляни. Як їх розбито, вони відступили в напрямі Босанского Нового, поносячи при тому великі втрати в вояках і офіцирах. По всій Югославії видно, що партизанська акція змагається.

РОЗБИЛИ НІМЕЦЬКИЙ КОНВОЙ.

ЛОНДОН. — Британські легкі прибережні кораблі піймали два сильно ескортовані німецькі конвої, що пробували перекрастися ніччю через пролив Доверу. Прийшло до бою, в котрому британці затопили один малий корабель і ушкодили чотири інші, а самі вийшли без втрат в людях.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
на пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
Число з суботи (з англійською частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Не поглянули дальше свого носа

Довго й горячо дебатована проблема голосування американських громадян, що находяться у чинній збройній службі краю, пішла нарешті під голосування в сенаті й дала краєви, а ще більше може заграниці, справді незабутній образ американської політики. Голосування відбулося над так званим компромісовим проєктом про стейтові права, на основі котрого при голосуванню мали би вживатися тільки стейтові балоти. Проєктований закон так складний, що багато людей сумнівається, чи його вояки зрозуміють. Він підняв проти себе ще багато інших, наскрізь річевих аргументів, і його ухвалення, вже заповіджене, певно викличе велике огірчення й серед широких кругів населення і серед вояків.

Одначе не в тому найбільше лихо. Законопроект може видатися багатьом громадянам, газетам і публіцистам наскрізь непідходячим, а прецінь таким не бути, як може бути й на оборот, як це було колись з прогибіційним законом. Справа в самому голосуванню над проєктом. Підчас цього голосування сенатори поділилися виразно на кілька груп. По одному боці голосували майже всі републиканці та демократи з південних стейтів. По другому боці голосували майже всі демократи з північних стейтів. Републиканці голосували збитою гурмою на один спосіб тому, бо вони всі громадою були противні федеральному балотови, а були йому противні тому, бо чередою думали, що, колиб надати воякам право голосування федеральним балотом, то вояки майже всі віддадуть голоси за Рузвелта. Демократи, котрі голосували проти стейтового балоту, голосували так греміяльно тому, бо вони теж у своїй масі приймали, що при федеральнім балоті вояки віддадуть свої голоси за Рузвелта.

Іншими словами, про голос сенатора в подавляючої більшости не рішила ніяка засада, ніяка ідея, розуміння правди або справедливости, а зовсім практична розвага про те, що буде корисним для його партії, чи любого йому кандидата. Коли його партія мала скористати з повалення проєкту, він голосував проти проєкту; колиж партія, а тим самим і він, може скористати з ухвалення проєкту, то він голосував за його ухвалення. Про вислід голосування рішали не переконання про слушність справи, але розрахунки особистих, чи партійних, користей.

Здається, що не треба бути відсталою від життя людиною, аби таке поступовання вважати грубо цинічним. Воно вдаряє по самих основах демократії. Практиковане на довшу мету, воно мусить підкопувати навіть основи репрезентативної системи, а тим і інтереси партій, в імя котрих допускається такого вузкозорого партійництва.

Ґарантувати, що відітхнуть вільніше

Американці знайшлися у війні з любови до ідеалів свободи, а з ненависти до гнету, грубої сили, расової чи релігійної нетерпимости, концентраційних таборів, примусових виселень міліонів невинних людей і т. п. Знайшовшись у війні, вони вже зложили великі жертви, кладуть їх кожного дня. а зложать їх ще далеко більше. І одно є певне, що без американської допомоги — нині Гітлер був би паном щонайменше Европи. Бож і Совети не булиб змогли вдержатись навіть при найбільших зусиллях і найбільшім геройстві армії, колиб не була прийшла допомога з Злучених Держав і Британії.

Ось ті американські жертви, як і ввесь вклад Америки в цю війну, ще не є якслід розраховані й розголошені. Та вистарчає вдуматись в розрахунки американських воєнних знавців, щоби пізнати, які то великі поносимо жертви от хочби в налетах на Німеччину. І тому так є, що Злучені Держави завважили на тому. що перехилили важку перемоги з боку держав Осі на бік Обединених Держав, а тепер заважують і є в рішальному бою.

Це не є зменшування інших жертв і геройств, а тільки ствердження дійсности. І то на те, що це є природно вимогою, щоб за те все завважували ті свободолюбні принципи, з якими Америка вступила в війну. І то завважували вже тепер. Бо для американців не є таке важне, на які сфери впливів ділять Европу. Ні навіть те, щоб усі народи стали незалежними. Зате булоб величезним ударом для американських вояків і всього американського громадянства, колиб в Европі вдержалось надалі варварство, колиб людина була там надалі позбавлена основних горожанських свобід, колиб там людей далі невинно розстрілювали, чи висилали до концентраційних таборів та на примусову працю в незнані місця на підставі підшептів і запідозрінь, з пімсти і політично - партійних розрахунків. Ось те дикунство дійшло вже було до вершка, заки вибухла друга світова війна. Воно існує в Европі далі. А найгірше, що не видно, щоб воно зникло й по війні, себто, щоб зникло всюди, по всіх краях, а не тільки в переможеній Німеччині.

Супроти цього, заки зможемо пробувати збудувати ідеальний „новий лад" в Европі, треба вже тепер збоку Обединених Держав якоїсь такої деклярації щодо судьби Европи, якаб простою мовою усіх нас запевнила, що які режіми не осталиб по війні в Европі, то не буде толероване нігде, в ніякій державі таке варварство, яке існувало в Европі до війни, — не тільки гітлерівське, але й всяке інше. Не може бути „внутрішньою справою" якоїсь держави вимордовування міліонів людей голодом! Ні примусові карні виселення, що забрали, напр., з України під Советами аж девять міліонів людей, що десь пропали в Сибіру, чи де там, як це подає британійський журналіст. Ось цього не буде тільки тоді, коли кожна держава буде змушена гарантувати людям принайменші засадничі горожанські свободи та коли буде сила, що евентуально заставить режіми цього придержуватись, бо тільки тоді нещасні люди відітхнуть свобідніше.

ФАШИСТІВСЬКА ОФЕНЗИВА В ПОЛУДНЕВІЙ АМЕРИЦІ

Замах стану та дипломатичні перевороти.

В полудново-американських державах перекочується филя зможеної націстичної та фашистівської агітації. Проявів зможеного заінтересування націстів Полудневою Америкою є багато. Найбільше впадаючими в очі є тепер події в Болівії, та Арґентині. В Болівії прийшов до влади уряд, прихильний націстам, дарма, що він сам це відпекується. По прослідженню стежок, що вели до цього перевороту, Злучені Держави, по порозумінню з іншими полудново-американськими републиками, відмовили визнання цьому урядові; признала його леґальним урядом тільки Арґентина. Націстівська пропаганда звертає особливу увагу на Болівію, бо там є великі поклади цини, які по припиненню довозу цини з маляйського півострова в Азії, покривають тепер львину частину запотребовання Злучених Держав. Ціль націстівської аґітації така, щоби довести до того, щоб підтяти довіз болівійської цини до Злучених Держав. Одначе навіть невизнаний Америкою теперішний уряд Болівії не відважився робити якихнебудь перешкод у цьому напрямі і доставa цини до Злучених Держав забезпечена.

В Арґентині впродовж мало що більше як року ми свідками вже третьої зміни. Недавно відставлений президент Раміpез теж прийшов до влади дорогою замаху стану. Спершу важко було зорієнтуватися, яка його політична орієнтація. Аж недавно пішов він солідарно з іншими полудново-американськими републиками та зірвав дипломатичні взаємини з Німеччиною. Говорили, що навіть готовився виповісти війну Німеччині. Нім це останнє сталося, група полковників зробила новий замах стану; не так радикальний як попередний, але виразніше пронацістичний. През. Педро Раміреза не позбавили щоправда цим разом влади президента, тільки приневолили його „поручити виконування „президентської влади ґен. Елдеміро Фаралеви, який як один із заговірницької групи полковників обняв владу президента держави. Він дав димісію міністрови заграничних справ проаліянтського наставлення та заіменував новим керманичем заграничної політики Арґентини ґен. Дієґо Масона.

Замах мав на цілі не допустити, щоб Арґентина виповіла війну Німеччині. Злучені Держави та В. Британія відмовили урядови ґен. Фарела, як пронацістичному свого узнання, одначе прямо пару годин скорше узнала його сусідна република Чіле та передше ще Болівія. Кореспондент Ассошіейтед Прес доніс, що в Уруґваю та Параґваю розважили можливість узнати уряд Фарела, що означалоб заломання солідарного фронту полудново - американських републик проти Німеччини та Японії. Коли додамо до того, що пронацістичний замах був підготовлюваний теж в Перу, одначе не вдався, то доказ, що пронацістична та профашистівська аґітація в Полудневій Америці розгорнула інтензивну діяльність.

Де причина цього явища? Зможена офензива націстичної пропаґанди має на цілі шахувати Злучені Держави, що вивязать з Полудневої Америки багато сирівців, потрібних для воєнної продукції, що то так дуже помагає розторошувати гітлерівську воєнну машину.

Іде одначе також і про натиск політичний. Від початку війни Америка започаткувала серед полудново-американських републик політику добросусідських взаємин та континентальної солідарности, що малоб тривати не тільки на час війни, але й по війні. Ці добросусідські взаємини малиб бути підготовкою до широких економічних взаємин Злучених Держав та полудново-американських републик по війні, де до цеї війни опанoвував ринки німецький експорт.

Ось тому нині в Злучених Державах так масово вчаться еспанської мови, конечно потрібної до торговельних взаємин з Полудневою Америкою.

Німецька протиофензива має на цілі не тільки теперішній час війни, але також повоєнні часи. Це зачалася вже боротьба не дати себе випертих з світових ринків, важко добутих впродовж останніх двацяти літ. Війна добігає всеж таки до кінця і так само як Америка, так само її воєнний противник, кидає оком на повоєнні часи для Німеччини, що будуть куди прикріщі, ніж ті, що були по першій світовій війні.

Що облегчує націстичній агітації працю?

Націстівській та тоталітарній агітації помагає кілька чинників. В першу чергу по републиках Полудневої Америки, а зокрема в Арґентині, є багато поселенців-німців, які відграють поважну ролю в господарському життю країни, в адміністрації, а головно в війську, особливо в Арґентині.

Другим таким чинником, це живі ще звязки полудново-американських републик зі старим краєм, себто Бразилії з Портуґалією, а інших полудново-американських републик з Еспанією. Тому теж португальська Бразилія є найсильнішим бастіоном Злучених Держав в Полудневій Америці. Відомож, що Портуґалія в Европі від соток літ все традиційно вела політику прихильну Анґлії, отже проанґлосаську, дарма, що в ній уряд християнсько-фашистівський; звідси теж і в Бразилії приязні звязки з анґлосаською Америкою глибші, хоч в Бразилії німецькі кольонії дуже чисельні. Вони видно не всилі мати поважніший вплив, а на явну револьту проти проамериканської політики уряду заслабі. З цеї то причини Бразилія ще найпевніша остоя впливів Злучених Держав на полудново-американським континенті.

Інша справа з іншими републиками еспанської культури, зокрема з Арґентиною. Ці краї еспанської культури ще далі черпають культурні соки зі старого краю, з Еспанії. А в Еспанії, в Европі, при владі ще далі ґен. Франко, що рядить Еспанією своєрідним еспансько - фашистівським режімом при помочи тоталітарної партії фалянґістів. Ось ті фалянґісти мають теж прихильників по всіх краях еспанської мови та культури.

Еспанія була колись світовою кольоніяльною потугою. Її кольоніями були всі краї Полудневої Америки (з виїмком Бразилії), Мексик, Филипини та обшари на побережах Африки. Світова еспанська імперія заломилася при кінці 16-го століття, а розпалася в першій половині 19-го століття. Та проте остали по тих бувших кольоніях еспанська мова та еспанська культура. Через це до країн бувшої еспанської імперії передісталися лекше й фашистівські струї еспанського покрою. Відомо, що профалянґістична група була теж перед японською окупацією на Филипинах і саме на неї спирається теперішний уряд филипинських квіслінґів прояпонської орієнтації.

Одною із обставин, якою послугується фашистівська аґітація в Полудневій Америці, це залякування зростом великого впливу протирелігійної Москви. В подавляючій більшости в полудново-американських републиках при владі були партії виразно прокатолицькі. Тому значіння католицької церкви там велике і впливове в цілому державному житті. Кілька републик Полудневої Америки (з Бразилією включно) не утримували довго, а дехто й досі навіть дипломатичних взаємин з СССР. Зріст потуги комуністичної Росії страхає ці републики, а це використовує еспанський фашизм для своїх цілей. Знов тому посередно кожен рух, прихильний фалянґістам, виходить на користь націстам, які мають по цілій Полудневій Америці серед свіжої німецької кольонізації тисячі чинних членів, зорганізованих на взір Бунду в Злучених Державах.

Це все вимагає чуйности збоку Злучених Держав, хоч немає тепер аж такої небезпеки що моглаб пошкодити Америці у веденні війни та в остаточнім розгромі гітлеризму. Іде радше про те, що поширення профалянґістичних настроїв в полудново-американських републиках облегчує численним німецьким агентам в тій частині світа порушатися свобідніше та вести шпіонажу проти Обєднаних Держав та проти світа демократії, зокрема проти Злучених Держав.

Найделікатнішою справою, коли іде про міжамериканські відносини, є наше відношення до Арґентини. Сомнер Велес, бувший підсекретар стейту, підкреслює, що щоб не було, треба нам поводитись так, щоб ясно виходило, що ми не мішаємось у внутрішні справи Арґентини чи якого іншого краю Полудневої Америки. Бо тільки таким способом заховаємо цілими наші демократичні принципи і зобовязання супроти інших американських републик, а тим самим і наші добро-сусідські відносини.

СЛОВАКИ БОЙКОТУЮТЬ СВОЇХ КВІЗЛІНҐІВ У БРАТИСЛАВІ

БЕРН, Швайцарія. (ОНА). — Наспівша до Берна словацька преса принесла вістку, що як маріонетковий уряд святкував пятиріччя утворення словацької незалежної держави, то місцеве населення в Братиславі невміло якслід оцінити цеї важної річниці. Газета жалується, що якби не державні урядовці, їх родини і військо, то велика саля Народного Театру булаб пусткою світила.

ОЛ. ЛУГОВИЙ — Права автора застережені

ЧОРНІ ХМАРИ ІЗЗА ПРИПЯТИ

Історична повість з часів Хмельниччини.

42)

По сході сонця до ротмістра Соколовского попростувала делеґація поважніших міщан під проводом пароха. Місто вже пробуджувалося: з хат виходили заспані господарі, перекидалися кількома словами з делеґацією і декотрі, відважніші, до неї прилучувалися.

Хоч час був ранній, ротмістр зустрінув прохачів на рундуці корчми при лоївському шляху, його тимчасової кватири. Коло нього ввихався грубезний, малий на зріст, шляхтич, з червоним, наче печений рак, обличчям. Грубі вусиця двома мітлами задиралися вгору, закриваючи половину кожної щоки, надаючи обличчю схожости з котом. Самий Соколовский, невисокий, поставний мужчина, з типовим обличчям степовика. Барва шкіри, невеликі, довгі на кінцях вуса, чорне волосся і трохи скісна осада очей, виявляли мішане його українсько-татарське походження. Вбраний був на опашку кунтуш з подвійними довгими рукавами поверх зеленого, з золоченими ґудзиками, жупана. Обидва дивилися на підходячих здивовано. Делеґація ще здалеку поздіймала шапки:

— З неділею святою, здорові були, ваша милість, пане ротмістру! — уклонився перший пан парох, а за ним всі прибулі.

— Чолом! З неділею! — привітно відповів ротмістр. — Чого в таку рань бажаєте панотче?

— Худоба вже третій день у хлівах покутує, ваша милість. Чи не можнаб вигнати на попас, хоч на годину, дві? — знов уклонився парох.

— Не можна — вихопився грубий шляхтич. — Ребелянти десь в околицях швендаються.

Ротмістр зміряв товстюха гострим зором.

— Мосці коханий, як старший привидний, то підручному не належить наперед вихоплюватися, — сказав повчаючо. — А по друге, мосці Прибиш думає, що ребелянти десь тут таки, під самим містом.

— Може і в місті самому серед схизматиків поховалися! — відбуркнув Прибиш.

Даремно мосці-ротмістр так схизматицькому попови довіряє.

— Не смій зневажати, вашмосць, грецької віри! — гукнув ротмістр гостріше. — Панам з корони скоро у кожному кущі козак ввижатиметься... Козацтва в околиці немá. Не бачу я причини, чомуб не вволити проханню посполитих?

Хвилю мовчки роздумував. Сам православний — вмів якось погодити свої вірування зо службою державі, яка православіє гнобила. У Литві, зрештою, православних не переслідувалося: залізною рукою Януш Радзивил, суворий, але справедливий, вмів приборкати апетити не тільки уніятів, а й римо-католицьких достойників, та властивих володарів Польщі — езуїтів. Роздумування, а ще більше бундючість його помічника, спонукували ротмістра прохання міщан задоволити. Однак обережність вимагала брам не відчиняти, — може й справді козаки в околиці блукають. Та їх викрилиб розїзди, що днями на добу виїздять до Річиці й до Лоїва... Правда, останні розїзди ще не вернулися, алеж не було ще й часу вернутись...

Наказавши помічникови подвоїти варту на брамах — Соколовський вигнати на попас худобу дозволив. Осмілений парох запитав ще, чи ротмістр нічого не має проти дзвонення в часі Богослужби.

— Дзвоніть собі, здорові! — дав ротмістр дозвіл. — Вибоните службу так, як наш закон святий велить. Матиму час і сам до церкви прийду...

Його помічник тільки невдоволено засопів. Опісля наважився:

— Чи не думає пан ротмістр процесію з міста в ліс вислати? Щоб схизматики в лісі десь порозумілися з ребелянтами? Дивний розпорядок! — бурчав він. — Дуже дивний розпорядок!

— Чомуж, мосці Пробощу? — легковажно кинув запит Соколовський.

— Тому, що дивний! — наче не дочуваючи зневажливого тону, тягнув шляхтич. — Брами будуть отворені і в той час дзвонитимуть дзвони. Чи не виглядає це на знак для когось в лісах? Худоба вже кілька днів стояла в хлівах, непогинулаб, колиб і цей день перестояла. Чого саме нині, у неділю, коли дзвонення не стихає підозрінь, раптом міщанам забаглося отворення брам до міста? Підозріло, надто підозріло!

Сумнів зародився і в ротмістра. Смішний шляхтич зовсім не був дурним, а висловлені підозріння були льогічно послідовними. Запитав у пароха:

— А ви, пан-отче, присягнулиб, що у ваших бажаннях нема ніякої підступної думки?

— Богом святим прирікаю! — забожився парох. — Я Божий служитель, пане ротмістр.

— А ви? — звернувся ротмістр до міщан.

— Хрест святий поцілуємо! Тільки через те, що вже й трави для худоби не можна поблизьку дістати, а далеко відходити заборонено. А худоба нидіє у хлівах, — гомоніли міщани.

Через пів години, не більше, з обійсть поважно виходили на вулицю запалобокі корови, перевальцем мекали вівці й кози, з утіхи вистрибуючи, що врешті вирвалися з душних хлівів; десь не десь поважно виступали почтиві селянські коні. Згори і ніби згірдливо поглядали на галасливу дрібноту, що увихалася у всі боки коло їх ніг, і обережно переступали ногами, щоб якої часом не розтоптати. Вулиці Холмця раптово обернулися у великий ярмарок худобою. Отари, підганені дідами й дітьми посувалися до брам. Брами відчинено. Ще худоба не зайшла у недалекі переліски, як у містечку загуділи дзвони. Варта на мить насторожилася. Пригадавши, що була неділя і в церкві та в костелі правилася Богослужба — заспокоїлася. Але на згук дзвонів ожили ліси. З перелісків вискочили поодинокі вершники, а за ними з усіх сторін чвалали на містечко козацькі лави...

(Дальше буде).

Прислухуймося до голосів братів з Канади!

Від припадкової дискусії на тему союзу двох державних північно-американських організмів прийшло до виміни думок про можливість співпраці національних українських груп на Північно-Американському Континенті. Ідея не нова, одначе зроблена активною недавними подіями між канадійцями та американцями українського роду. Сподівані нові події безперечно приспішать зближення збірнот по обох боках політичних кордонів, якщо ці обі збірноти будуть дальше виявляти такий такт в обговорюванню ідейних замислів, як це слідно досі.

Едмонтонські „Українські Вісти" з 29. лютого 1944, у редакційній статті „Завваги на часі", не згадуючи нічого про якусь співпрацю українського елементу Канади й Злучених Держав, видвигнути важну справу, яка сама собою мусить стати предметом спільних зусиль, а з тим і предметом порозуміння, коли на таку справу прийде час. Наділі час для неї уже наспів, лише ще не підготовано ніяких кроків. Є це акція допомоги жертвам війни на Україні. Тому, що це завдання переходить силу самого українського елементу на американському континенті. „Українські Вісти" пригадують, що Комітет Українців Канади повинен створити окрему комісію для такої справи, а ця комісія повинна негайно взятися за опрацювання пляну допомоги та ввійти в контакт з міжнародньою організацією Ю. Н. Р. Р. А.

Американці українського роду таксамо заінтересовані цією життевою справою українського народу, як і канадійці і тому необхідним являється для них зріло такусаму акцію на своїй території підняти. А тому, що сконцертована акція канадійців та американців українського роду може мати сильніщі вигляди на успіх, то природно, кожен відповідальний громадянин українського роду радо хотів би бачити порозуміння обох українських збірнот при спільній праці для добра наших кровних земляків.

Конкретно про потребу „співпраці в добрім" заговорив йорктонський двотижневик „Будучність Нації" у своїм виданню з 1. березня 1944. Часопис передає зміст статті в „Свободі" з 16. лютого, висловлює признання для осягів американців українського роду, а коли „йде про співпрацю в добрім, про співпрацю в позитивнім ділі, культурнім чи добродійнім, ми овшім є за те, „— але —" в межах непорушної політичної стійкости як вона є досі, для Америки й Канади". Сказано також, що там „є науковці, культурники і мистці, котрі славою не уступають жадним іншим і для котрих є широке поле праці у спільнім порозумінню з подібними силами в Америці".

При цій нагоді відслонює „Будучність Нації" рубець заслони, під якою криється досі невідома американцям українського роду програма діяльности Комітету Українців Канади. Про це написано в газеті: **„Можемо скромно сказати, нашим землякам в Америці, що в Канаді з рамени КУК намічено вже видання всіх конечних шкільних підручників для науки української мови у вищих школах і на університетах Канади, та пороблено заходи, щоби ці пляни здійснити.** Ба, що більше. наші науковці вже працюють над виданням даних підручників і мабуть в недалекій будуччині побачимо ці підручники, які стануть гордістю нас усіх по обох боках кордону".

Для нас, в Америці, це справжня новість і незвичайно важна вказівка, в якім напрямі має йти праця громадянства для закріплення існуючих осягів і для забезпечення культурного розвитку в майбутности. Можемо радіти, що є хтось, хто вміє плянувати на так далеку мету і переводити думки в діло, подібно, як і ми це маємо на увазі. Це вказує теж на великі можливости розвитку й поширення української культурної традиції в Канаді. Посередно це посилює український елемент в Стейтах, бо сила одного сусіда має вплив на другого.

Колиб одначе приняти, що обидві українські збірноти мають спільну ціль діяльности, тоді вийде, що діяльність канадійського українськгоо елементу є лише обласною діяльністю, яка повинна бути скоординована з такоюж діяльністю в Стейтах. І ми маємо тут великі замисли, деякі придатні лише для области в Стейтах, а деякі важні для цілости стейтсько-канадійського українства. Зогляду на економію матеріяльних та культурних засобів, требаб виключити подвоєння однієї й такої самої праці, а використати енергію для доповнення праці однієї й другої збірноти. Отже тому важне є порозуміння між канадійськими та американськими громадянами українського роду.

У вироблених суспільностях глядять за такими справами, які зближують або лучать одну й другу групу. Бо не все вдасться співпрацювати на всіх ділянках громадського життя. Отже, як би лише устійнити, котрі то справи надаються до спільного передумання і евентуального виконання намірів, то вже варт почати розмову між представниками організованого канадійського і організованого стейтського українського елементу. При існуванню централь в обох областях, тобто Комітету Українців Канади і Українського Конгресового Комітету Америки, зовсім викональним є започаткування порозумінь при помочи окремих делегацій, які по провірці, які засоби праці можуть бути тісамі, а які окремі. моглиб посунути далеко вперед загальну діяльність українського елементу на Північно-Американськім Континенті.

С.

З Офісу Военних Інформацій у Вашингтоні

Президент проклямував березень „місяцем Червоного Хреста".

ВАШИНГТОН. — Президент видав проклямацію, в якій сказав, що місяць березень 1944 року є „місяцем Червоного Хреста". Він взиває американців зложити 200,000,000 долярів на военні потреби Американського Червоного Хреста.

Президент сказав у проклямації. що Червоний Хрест є „помічною силою при армії Злучених Держав", та що він помагає американським воякам по цілому світі і незабуває за їх родини дома".

Далі президент сказав, що в теперішний военний час Червоний Хрест займається „збіркою спасаючої життя раненим воякам крови, дає їм розради в військових шпиталях і помагає їхнім родинам. Крім того Червоний Хрест посилає военним полоненим пакунки з харчами, виробляє лікарські бандажі, веде за морем клюби й осередки розради для вояків та вербує до армії і фльоти доглядачок хорих. Вся ця діяльність змагає до того, щоб зберегти людське життя, відновити надію і дати нашим воякам всяку можливу поміч".

Радить їсти більше капусти.

ВАШИНГТОН. — Военна Адміністрація Харчів радить американському громадянству вживати більше капусти, особливо зимової. Капуста має в собі потрібну людині поживу, а є її цього року дуже багато. Зимова продукція головатої капусти є така велика, що мало хто памятає, щоб її так багато було. Вважайте капусту поживою перемоги.

Обчислення показує, що цьогорічна продукція зимової капусти є 74 відсотки більша як в 1943 році. Тому власне Военна Адміністрація Харчів звертається до господинь, торговців поживою, ресторанів, готелів й інституцій з просьбою старатися вживати більше капусти. Особливо тоді, як місцеві склади і торговці городовиною мають великий запас.

Военна Адміністрація Харчів ще має одну раду. Тому, що цеї зими є незвичайно великий запас капусти, ВАХ думає, що булоб добре її квасити, бо квашену капусту можна довго тримати. Обраховано, що цього року випродуковано 483,000 тон зимової капусти, а з того найменше 50,000 тон треба наквасити.

Нелеґальна продаж ґазоліни шкодить власникам авт.

ВАШИНГТОН: — Голова Бюра Контролі Цін, Честер Бовлс, заявив, що в Америці нелеґально продають денно два з половиною міліони ґальонів ґазоліни.

В одній з своїх тижневих радіопромов Бовлс сказав: „Нелеґальний продаж ґазоліни (Блек маркет) не тільки вироблює нахил до кримінальних вчинків. але й несе шкоду кожному чесному власникови авта. Бо чесна людина не може купити собі ґазоліни, яку продають нелеґально.

„Мені говорять урядовці Бюра Контролі Цін, що нелеґальні торговці, які крадуть, купують і підробляють пайкові купони, грабують чесних власників авт на два з половиною міліона ґальонів ґазоліни денно. І то роблять це тоді, як запас ґазоліни є ограничений".

Бовл сказав, що власне через такі махінації, чесні люди, які мають авта, але ґазоліну на „Блек маркет" не купують, тратять місячно около 45 миль їзди. А треба знати, що це рівнається двадцять - пятьом відсоткам піднесення вартости купона „А".

Далі Бовлс сказав, що Бюро Контролі Цін звертається до кожного власника авта з просьбою, що як він хоче аби „Блек маркет" не мав основ до існування, то мусить кооперувати з „ОПА". Не можна купувати купонів, а при купні ґазоліни індорсувати такі, які ви правно дістали.

ВАХ хоче, щоб в Америці 1944 року було 22 міліони городів перемоги.

ВАШИНГТОН. — Голова Военної Адміністрації Харчів, суддя Марвин Джонс, зробив минулого тижня заяву, що продаж насіння на городи перемоги є цього року 30 відсотків більша як минулого.

Промовляючи на зібранні краєвого інституту городів перемоги в Дітройті суддя Джонс підчеркнув, що цього року в Америці повинно бути більше число городів перемоги, а що вони мусять бути кращі, як минулого року.

„Розуміється", сказав суддя, „що купування насіння, само по собі, ще нічого не значить. В місяці січню і лютім попит на насіння для городів перемоги був дуже великий і треба мати надію, що люди купують насіння не на те, щоб його тримати. але розведуть більше кращих городів перемоги.

Суддя Джонс сказав, що 1942 року в Америці було 15,000,000 городів перемоги. В 1943 році це число дійшло до 20,000,000, а цього року, додав суддя Джонс, треба старатися щоб число городів перемоги дійшло до 22 міліонів. Як це станеться, то будемо мати 10 міліонів тонів поживи.

Военний адміністратор харчів заявив, що достаточний запас консервованої городовини треба завдячувати людям, які минулого року мали коло хати город перемоги. „Чи буде так само й на другу зиму, ще не знати", сказав суддя, „але маймо надію, що люди зрозуміють значіння городів перемоги, та що в 1944 році їх буде ще більше".

Цьогорічни гасло повинно бути: „Управляйте більше городів перемоги!"

Фармерам буде потрібно робочих рук.

ВАШИНГТОН. — Урядники Комісії Военної Людської Сили і Военної Адміністрації Харчів кажуть, що в 1944 році фармери і фабрики консервування городивини і садовини будуть потребувати міліонів робочих рук. Чоловіки, жінки, хлопці і дівчата, які дотепер не працювали на фармах і в фабриках консервування харчів, повинні голоситися до праці помогти придбати якнайбільше поживи.

Управителі федеральних бюр праці кажуть, що „кожна працездатна людина, яка не працює стало при важній военній роботі" повинна добровільно голоситися до тимчасової праці на фармі або в фабриці консервування харчів. Можуть голоситися всі: чоловіки, жінки, молодь і старші. Всі вони будуть мати заплачено за працю.

Такі добровільні робітники можуть працювати тільки при кінці тижня, один або 2 дні на тиждень. Можуть працювати один або два тижні, а як схочуть, то й довше.

Федеральні урядовці кажуть, що як хто має час і хотів би працювати на фармі ціле літо, го повинен зголоситися сейчас, а ті, що хотілиб працювати тільки пару день, чи пару тижнів — хай слухають заклику з місцевої радіостації. Студенти вищих шкіл, які мають охоту працювати на фармах — повинні зголоситися до свого принципала, або до повітового аґента хліборобства. В багатьох місцях можна буде дістати потрібні інформації в централі „Бой Скавтс", „У. М. С. А." або в „Ей. Доблю. Ві. Ес."

НІМЕЦЬКІ ТОРГОВЦІ ОПУСКАЮТЬ ОДЕСУ

АНКАРА, Туречина (ОНА) — Турецька преса принесла з Букарешту вістку, що там прибуло з Одеси одинацять німецьких купців і фабрикантів, які мусіли опустити місто з наказу військової німецької команди. Вони кажуть, що Одеса є незвичайно гарне місто, та що німці та румуни його дуже полюбили. Німецькі торговці перебули там більш року, але спиводу мілітарних невдач, яких німецькі й румунські війська зазнали на Україні — їм казали вибиратися.

Німці, покищо остаються в Букарешті, але державна радіостація уже проголосила, щоби всі чужинці були готові до виїзду на провінцію, бо військовій команді буде треба помешкань. Цивільне населення також може втратити право мешкати в готелях, бо в Букарешті є великий брак помешкань. Тут є маси війська й офіцирів, яких нема де примістити. Особливо німецьких, що поводяться в Румунії, як у себе дома. Вони домагаються від румунів великих привилеїв і дають їм до пізнання, що якби не німці, то Румунія вже давно булаб впала. Німецькі офіцири уважають румунів неотесаними пастухами і трактують їх в такий спосіб, що нераз неприемно на це глядіти. Особливо готелеву службу, на яку вони кричать і прилюдно фізично зневажають.

EVERYBODY EVERY PAYDAY 10% IN WAR BONDS

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

НЮ БРІТАН, КОНН. — Бр. св. Петра і Павла, від. 254, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 19. березня, в годині 1. пополудні, в гали парохіяльній, Вінтер стріт. Просимо членів прийти точно на збори, бо маємо дуже важні справи, як також обговорення організовання нових членів у 50-літний ювилей У. Н. Союзу. На зборах буде приявний організатор У. Н. Союзу Антін Маланчук. — За уряд: А. Котик, предс.; П. Дзят, кас.; І. Козира, секр.

МІЛВІЛ, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. Запорозька Січ, від. 347, відбудуться в неділю, 19. березня, в годині 2. пополудні, в гали де звичайно. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо є справи до полагоджения. а найважніша щодо 50-літного ювилею У. Н. Союзу. — Г. Замойський, предс.; П. Старжевський, кас.; Г. Тимчій, секр.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. — Тов. Запорозька Січ, від. 342, повідомляє всіх членів і членниць, що місячні збори відбудуться в неділю, 19. березня, в годині 2. пополудні, в галі церковній. Просимо всіх членів і членниць явитися на означений час і заплатити свої вкладки. Член, котрий довгує 3 місяці, буде суспендований. Один молодий член є суспендований у нашім відділі, тому нехай прийде на збори і заплатить свій довг, то буде принятий наново. Хто має нових членів або дітей, нехай приведе їх на збори і впише до У. Н. Союзу. — І. Савчак, предс.; І. Маркович, секр.

ПАСЕЙІК, Н. ДЖ. — Тов. ім. Івана Франка, від. 97, повідомляє, що місячні збори відбудуться 19. березня в 2. год. пополудні, в галі церковній. 47 Говп Еве. Просимо членів прийти на збори і заплатити свої вкладки, а також привести з собою нових членів. — В. Сметана, предс.; В. Бродський, рек. секр.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. — Сестр. Любов, від. 37, повідомляє, що чвертьрічні збори відбудуться в неділю, 19. березня, в годині 3. попол., в У. Н. Домі, 214-216 Фултон ул. Просимо прийти, бо будуть важні справи до полагодження. — Анна Енатюк, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Сестр. Н. З. П. Діви Марії, від. 112, буде мати збори в неділю, 19. березня, зараз по Сл. Божій, в гали церковній на Калидж ул. Просимо прийти на ці збори, бо є важні справи до полагодження. — За уряд: Марія Ліска, предс.; Катерина Ґабрівська, секр.; Параня Різун, касієрка.

РАЧЕСТЕР, ПА. — Бр. св. Йосафата, від. 217, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 19. березня, в годині 2. пополудні точно, в гали де звичайно. Обовязково всі члени мають явитися на збори, бо є важні справи до вирішення. Довгуючих членів просимо вирівнати свою залеглість, бо інакше будуть проголошені на зборах до суспенди. Адреса секретаря: 45 Sullivan St. — М. Ацула, предс.; П. Паснак, кас.; А. Іванів, секр.

Маєте часу до 1-го квітня

замовити собі чудове футро з PERSIAN LAMB

Ми спеціяльно назначили цей місяць на виріб футер з PERSIAN LAMB тому, що ми мали нагоду дістати кілька сот найкращих шкір на ринку. Не знаємо коли знов буде така нагода дістати такі прекрасні футра з PERSIAN LAMB

Від нині до 1. квітня ми приймаємо ордери на ці футра. Прийдіть і виберіть шкіри і моду, ми возьмемо вашу міру і ми зробимо вам таке гарне футро, що ви будете його носити роками з гордістю.

Не оминіть цю нагоду!

КУПУЙТЕ З ДОВІРЯМ У

Michael Turansky
350 Seventh Avenue,
New York, N. Y.

BETWEEN 29th & 30th STREETS
16th FLOOR
LAckawanna 4-0973

БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЗНАЧИТЬ, НАЛЕЖАТИ ДО ТАКОЇ ЗАПОМОГОВОЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ, ЩО ПОБУДОВАНА НА ПЕВНИХ, ТРІВКИХ І СОЛІДНИХ ОСНОВАХ.

ДЛЯ КРАЩОГО ЗАВТРА... КУПУЙТЕ ВОЄННІ БОНДИ

НЮАРК, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ!

КОНЦЕРТ В ЧЕСТЬ ШЕВЧЕНКА

В НЕДІЛЮ, 19. БЕРЕЗНЯ (MARCH 19, 1944)

В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСВ. ЦЕРКВІ, 49 BEACON ST.

Початок у годині 7:30 ввечір.

Музичну частину програми виконають: хор під проводом **п. Ю. Кириченка,** славнозвісний баритон **п. П. Ординський** і інші. Акомпаністка **п. М. Кривенька.** Святочний реферат виголосить пастор **В. Кузів.**

Закликаємо всіх до участи. **Комітет.**

УВАГА! ЧЕСТЕР, ФІЛЯДЕЛЬФІЯ Й ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

СТАРАННЯМ ПРАВОСЛ. ПАРОХІЇ, СОЮЗУ УКРАЇНОК та НАРОДНОГО ДОМУ В ЧЕСТЕР, ПА.

відсвяткується

В НЕДІЛЮ, 19. БЕРЕЗНЯ (MARCH 19, 1944)

СВЯТА — Т. ШЕВЧЕНКА Й О. БАСАРАБОВОЇ

В ГАЛІ НАРОДНОГО ДОМУ, при 4-тій і Ворд, ЧЕСТЕР, ПА.

Рано Службу Божу відслужать Всеч. ОО. д-р В. Клодницький і парох О. Мицик.

В годині 6. ввечір ПАНАХИДА, а в год. 7. СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ. У програму входять співи та деклямації. Хор під управою Володимира Матиса. Святочну промову виголосить Всеч. о. д-р В. Клодницький, про О. Басараб секр. Союзу Українок Петрунеля Пещух, а також буде промовляти о. О. Мицик. В справі Кампанії Амер. Черв. Хреста буде говорити жінка судді Мисис Свіні.

Вступ на Концерт вільний. Переведеться збірку на закупно ВЕЛИКОДНИХ ДАРУНКІВ для вояків парохії.

Просимо місцевих і позамісцевих громадян до ласкавої участи

СТАРАННЯМ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ СВ. ВОЛОДИМИРА,

334 Іст 14-та вул., Ню Йорк, Н. Й.

Театральний Гурток „ПРОМІНЬ" відограє гарну, поучаючу драму

„МАТИ НАЙМИЧКА"

з поеми нашого ґенія — найкращого сина України — Тараса Шевченка — здраматизував на 4 дії І. Тогобічний.

В НЕДІЛЮ, 19. БЕРЕЗНЯ (MARCH 19, 1944)

У ВЛАСНІЙ САЛІ, 334 Іст 14. улиця, НЮ ЙОРК.

Початок точно в годині 7. ввечір. Вступ 50 центів.

Шановне українське Громадянство! Цим щиро запрошуємо Вас прийти на цю гарну виставу, та заразом віддати пошану нашому Кобзареві, Т. Шевченкові, в Його 130-літні роковини. Ми є більш як певні, що наші артисти вдоволять Вас їхньою грою цеї драми, — тож приходіть всі й на час налюбуватись цим здраматизованим твором нашого ґенія Шевченка. — **Церковний Комітет.**

ОБЄДНАНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКИХ ОРҐАНІЗАЦІЙ МІСТА НЮ ЙОРКУ

влаштовує

СВЯТО ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

в неділю, 2. квітня 1944 р.

В ГОД. 2. ПОПОЛУДНІ

у STUYVESANT HIGH SCHOOL, NEW YORK, N. Y.

на 15-тій вулиці, між 1-шою а 2-гою евеню

УВЕСЬ ДОХІД З ЦЬОГО СВЯТА ПРИЗНАЧЕНИЙ НА ЧЕРВОНИЙ ХРЕСТ

Програма свята буде проголошена пізніше. Тикети на свято в ціні по 83 центи й по $1.10.

З ДРУГОГО КОНҐРЕСУ АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ

(В ДНЯХ 22. і 23. СІЧНЯ 1944, В МІСТІ ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.).

Реферат д-ра Лонгина Цегельського: „Поможіть Українським Жертвам Війни!"

(6)

Потреба Комітету Помочі українським жертвам війни.

Для плянового скоординовання цих заходів треба утворити негайно центральну добродійну установу цебто комітет характеру чисто гуманітарного, християнсько-чоловіколюбного, вповні безпартійного і безполітичного. На чолі такого комітету треба поставити особу поважну, посідаючу загальну пошану і довіря, політично не заанґажовану — найкраще старшого, поважного священика. В склад Комітету повинні ввійти особи представляючі круги церковні, наші установи запомогові, пресу, організації жіночі і т. п.

Завдання того Комітету.

Цей Комітет повинен:

а) **віднестися до анальоґічних українських кругів у Канаді** та інших країн для розпочаття такої самої діяльности тамже.

б) віднестися до українських добродійних орґанізацій і діячів у Швайцарії (пп. Іда Бачинська, п. Евзевій Бачинський, п. Чикаленкова-Келер і другі).

в) **віднестися з зазивом до всеї української суспільности в Злучених Державах для орґанізовання місцевих комітетів** і ведення акції, збірок і т. п.

г) популяризувати справу через пресу, відозви, брошури, віча, тощо.

д) увійти в звязок і кооперацію з міжнародним Червоним Хрестом та з урядом Реґабілітації Европи під проводом п. Г. Лімана.

е) вразі потреби висилати своїх відпоручників до Европи для розслідження положення збігців, для звязку або орґанізації запомогової акції;

є) інтервеніювати в дотичних правительствах в справі помочі втікачам — особливо в правительствах Злучених Держав, Канади, південної Америки, а також у правительств в Европі.

і) поробити заходи для поселення українських збігців в Злучених Державах, Канаді, і в країнах південної Америки.

Конґресовий Комітет має зорґанізувати Комітет Допомоги збігцям.

Конґресовий Комітет повинен дати почин до згаданого Комітету Помочі Збігцям та передати йому цю акцію до самостійного ведення. На початкові видатки цього Комітету Помочі Збігцям Конґресовий Комітет повинен виасиґнувати відповідну квоту гроша.

У висліді тих виводів вношу, щоб оцей 2-й Конґрес делеґатів усього українського громадянства в Злучених Державах приняв наступні резолюції:

Другий Конґрес Українців Злучених Держав, зваживши,

що воєнні події в Европі спричинили утечу або насильне переселення вище міліона української людности, головно із західно-українських земель, в краї центральної і західної та передної Азії, та

що положення тих збігців і експатріованих є крайно нужденне і безнадійне, і що поворот їх у рідні сторони загрожує їм смертю, муками, тюрмою, або засланням, котре рівналосяб повільній мученичій смерти,

І. стверджує негайну потребу несення помочі цим нещасним збоку американських українців;

II. взиває все українське громадянство обидвох Америк, а особливо Злучених Держав, таку поміч зорґанізувати і **якнайщедріше подати.**

III. звертається з проханням до всіх українських епархій, їх Владик, Духовенства і Парохій оцю запомогову акцію поперти;

IV. взиває українську пресу, запомогові стоваришення, українські громади, товариства, зокрема жіночі, добродійні і релігійні орґанізації, цю акцію горячо підперти словом і ділом, заохотою і щедрими датками;

V. рішає передати ведення акції помочі збігцям і експатріованим окремому добродійному Комітетові, чисто гуманітарного та вповні аполітичного характеру;

VI. **уповажнює і доручує Конґресовому Комітетові дати почин до основання такого Комітету Помочі Збігцям і Експатріованих в Злучених Державах;**

VII. доручує Конґресовому Комітетови звернутися до властей Злучених Держав, а зокрема до президента, департаменту стану, департаменту праці (і іміґрації), Уряду Реґабілітації Европи та до Червоного Хреста з представленням виїмкового розпучливого положення нещасних збігців і експатріованих та з проханням о поміч;

VIII. взиває українців по всім світі почати систематичну акцію та скоординувати її з акцією та основуючогося в Злучених Державах Комітету Помочи Українським Збігцям і Експатріованим.

Прошу ці резолюції приняти.

* * *

Земляки.

Я сам був вигнанцем-утікачем з рідної землі. Я бачив тисячі і тисячі такихже збігців по першій війні, по большевицькій революції, по окупації Великої України московськими большевиками, Буковини і Басарабії румунами а західно-українських земель Польщею. Я був в літах 1921-1939 чи не сім разів в Европі, стрічав тих збігців в краях західної і центральної Европи, бачив їх горе і бачив, яка це страта для українського народу взагалі. Це був опуст найкращого, енерґійного, ідейного, свідомого громадянського елементу з орґанізму українського народу. Около сотка або й більше університетських і політехнічних професорів, 2 до 3 тисячі інжинірів, стількиж учителів усяких шкіл, десятка тисяч молоді з середних і вищих шкіл, сотки священиків і богословів, письменників, поетів, артистів різних галузь, співаків, музиків, журналістів, сотки кооператорів, банковиків, сотки лікарів, фармацевтів, дентистів, тисячі офіцирів, в тім до пів сотні ґенералів і сотки штабовців, десятки тисяч селян, козаків, тощо — розсіяні були по Европі від Царгороду і Софії до Парижа і Лондону, та по всім світі: в Японії, Манджурії, Щангаю, Мелбурні, Єгипті, Абисинії, Мадаґаскарі і Мароку. Десятки тисяч щасливіших дісталися до обох Америк. Разом було їх по світі около чверть міліона душ — самого цвіту українського народу.

Оцей цвіт, вирваний з рідного ґрунту, переважно зівяв, загиб і змарнився. Серце крається з болю і мороз йде поза спину, коли згадаю долю многих з тих, що я їх знав, або тих, про котрих я чув.

Треба сказати, що наше американське громадянство поспішило їм з щедрою помочю та ратувало їх як могло. Та розміри теперішного нещастя кількакрат більші. Тому зорґанізувати негайну поміч є нашим святим обовязком.

Пані і Панове Делеґати!

Розїхавшися по своїх місцевостях, поруште цю справу на місцях та збудіть наш загал до жертвенности в цім напрямі. Цю справу кладу на ваші серця і сумління.

Даром пробка зілля **МІЛЕРТОН LAXATIVE**

Тепер є небувала нагода для всіх, що терплять на недомагання шлунка й випробували коштовні ліки й зела, а не найшли полекші. Тим усім поручаємо спробувати даром Зела Милертон, котрих не запарюється ні вариться, а споживається в натуральній формі. По вжитті пробки переконайтеся, як скуточно ділають в недомаганнях таких, як кваси шлунка, ґази, нестравність, запір, брак апетиту, біль голови й інші недомагання, котрі походять зо злого травлення. Щоби переконатися, пишіть по пробку.

Спеціяльна Оферта по знижених цінах.

[ ] $1.00 за 1 коробку Мілертону
[ ] $1.50 за 2 коробки Мілертону
[ ] $2.00 за 3 коробки Мілертону

Питайте за зіллям Мілертон у вашій сусідній аптиці, а як там його не мають, то пишіть до:

J. S. MILLER, Inc., Dept. U., P. O. BOX 628, NEWARK 1, N. J.

Single package not sent COD. Small postage stamps acceptable. Ці ціни важні лише при замовленні просто з головного офісу.

УВАГА! СЕЙЛЕМ І ОКОЛИЦІ!
ПРОСИМО ВАС НА
МІСІЙНІ БОГОСЛУЖЕННЯ
ВІД 19. ДО 26. БЕРЕЗНЯ 1944 ВКЛЮЧНО
В НЕДІЛІ 2-гій ГОДИНІ ПОПОЛ.
В БУДНИХ ДНЯХ 7:45 ВЕЧЕРОМ
Буде проповідувати:
ЄВАНГЕЛИСТ
ФРЕД СМОЛЬЧУК
З НЮАРК, НЮ ДЖЕРЗІ
Спеціяльні — молитви за хорих
— українські гимни
— інтересні проповіди
Українська Євангельська Церква
ГРОМАД БОЖИХ
8 NORTH STREET SALEM, MASS.
(WESLEY METHODIST CHURCH)

Праця для Мущин Праця для Мущин

ПОТРІБНО РОБІТНИКІВ
(У віці від 18 до 60 років)
ПРИЙМЕМО МУЖЧИН до праці у преважній воєнній продукції
ПОПЕРЕДНІЙ ДОСВІД В РОБОТІ НЕ ВИМАГАЄТЬСЯ
Треба лишень перейти лікарські оглядини і бути готовим працювати
ЗАІНТЕРЕСОВАНИМ ПРЕДКЛАДАЄМО ТАКІ ОФЕРТИ:
ДОБРА ЗАРОБІТНА ПЛАТНЯ
ДОГІДНІ УМОВИ ПРАЦІ
ЗАПЕВНЕНЕ ЗАНЯТТЯ ЧЕРЕЗ ЦІЛИЙ РІК
ПОВНІ МОЖЛИВОСТИ ПРАЦІ ПІСЛЯ ВІЙНИ
НАГОДУ АВАНСУВАТИ НА ХЕМІЧНИХ ОПЕРЕЙТОРІВ
КОШТИ ПОДОРОЖІ ДО КАРТЕРЕТ, НЮ ДЖЕРЗІ
Ті, що тепер заняті у воєнній продукції, мусять отримати реліс
При зголошенні до праці треба предложити доказ горожанства і карту соціяльного обезпечення
WESTVACO CHLORINE PRODUCTS CORPORATION
500 ROOSEVELT AVENUE
CARTERET, NEW JERSEY

ФАБРИКА ФАРБ І ПОКОСТ ПОТРЕБУЄ МУЖЧИН. Досвіду не вимагає. Ми вишколимо вас.
Вимагаємо посвідки звільнення від праці.
H. V. WALKER CO., 714 DIVISION STREET, ELIZABETH, N. J.
Голосіться до Юнайтед Стейтс Емплоймент Сервис.

ВСІ ЧАСТИ ДО НАПРАВИ ПЕЧЕЙ вуглевих, ґазових, нафтових, огрівачів парою й гарячою водою, як також усякі нові печі можете дістати в
STOVE MFRS CORP., 182-186 Mulberry St., Newark 1, N. J.

ФАРМИ і ДОМИ
Пишіть по безплатну лісту сьогодні до: 28,-
STEPHEN D. SATZEWICH
32 E. 7th ST., NEW YORK CITY

БОЛІНІГ

Рани на ногах, опухлі ноги, набряклі жили, болючі ноги, флебітіс (запалення жил), напухлі або болючі коліна чи кісточки і ревматичні ноги успішно лікуємо новими европейськими методами без операції.

Лікує згрубіння литок і котиків. Офісові години: в понед. і четвер. від 1. до 8:30 ввеч.; вівт. і пятн. від 1. до 6. ввеч.; в серед. і субот. від 1. до 5. ввеч. В неділі і свята нема урядових годин

Dr. L. A. BEHLA
320 W. 86 St., New York City
Близько Бродвею.
ЕВРОПЕЙСЬКИЙ СПЕЦІЯЛІСТ.

Курчата на Продаж
Маю на продаж першої якости курчата. Купуйте в українця. Пишіть на адресу:
JOHN FEDOROWICZ
1664 Main Street
WEST WARWICK, R. I.

ПІДПИРАЙТЕ БИЗНЕСМЕНІВ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В „СВОБОДІ", А ТИМСАМИМ ПІДІПРЕТЕ „СВОБОДУ".

ЛІКУЄМО ХРОНІЧНІ НЕДУГИ
ЧОЛОВІКІВ І ЖІНОК.
ШКІРСІ, НЕРВОВІ й ШЛУНКОВІ НЕДУГИ Гемороїди й інші відходові забурення, Ниркові й Міхурові забурення, Біль у книжах, Шлункові й внутрішности забурення, хронічні болякі, пухлину залез, нервове ослаблення, ревматизм і звапніння жил. Лікуємо ЧОЛОВІКІВ І ЖІНОК модерними методами зі скорою пільгою. Лучі Екс, екзамінація крови і мочі, застрики, коли вказане. Всі хронічні недуги лікуємо науково.
ОПЛАТА УМІРКОВАНА. — МЕДИЧНА ЕКЗАМІНАЦІЯ $2
DR. ZINS (28-літне заведеня)
110 EAST 16th STREET (Union Square) NEW YORK, N. Y.
Щоденно від 9. г. рано до 7. г. вечі. У неділі від 9. рано до 2. попл.

ПОЧИНАЮЧИ НИЗЬКО
Обсяг наших цін є цілковито заокруглений; ми можемо обслужити людину, яка бажає видати багато грошей, і таку, яка може видати дуже маленько. Крам, якого ми вживаємо, є першої якости, а наша услуга є завше першорядна.
Ми починаємо нашу ціну дуже низеньким числом, так, що особа в дуже умірковиних матеріяльних умовинах може нами послугуватися.
STEPHEN J. JEWUSIAK & SON
FUNERAL DIRECTORS
77 Morris St., Jersey City — Phone: BErgen 4-5989
34 E. 25th St., Bayonne — Phone: BAyonne 3-0540

Праця для Мущин і Жінок

ПОТРІБНО ХЛОПЦІВ І МУЖЧИН. Чиста й легка фабрична праця.
B. SCHWANDA & SONS
36-13 — 36th Ave., L. I. City,
а також 79 Madison Ave., N. Y. C.

ДІВЧАТ І ЖІНОК
Чиста й легка фабрична праця.
B. SCHWANDA & SONS
36-13 — 36th Ave., L. I. City,
а також 79 Madison Ave., N. Y. C.

ПОТРІБНО ШИПИНҐ або СТАК КЛЕРКА. Легка чиста праця. Цілоденна, або лиш часова робота.
B. SCHWANDA & SONS
36-13 — 36th Ave., L. I. City,
а також 79 Madison Ave., N. Y. C.

STATE OF NEW JERSEY
ПОТРІБНО ЛЮДЕЙ
ДО МИТТЯ АВТОБУСІВ
Голосіться 6900 PARK AVE.
GUTTENBERG, N. J.

ПОТРІБНО ДІВЧИНИ з нахилом до механіки, вчитися оперувати легку машину в фабриці лікарств. Досвіду не вимагається. Добра платня. Легка й постійна праця. Заробляйте в часі науки. Становище в будучности. 51,-
GLENF PHARMACAL
110 Observer Highway, Hoboken, N. J.

ПОТРІБНО МУЖЧИН І ЖІНОК, молодих, що мешкають в околиці Петерсон, Н. Дж., вчитися фаху вигладжувати пісковим папером файки. Досвіду не вимагається. Голосіться до
SMOKING PIPES INC.,
36 Morton St., Paterson, N. J.

Є ВІЛЬНА ПОСАДА ДЛЯ ДІВЧИНИ. ВИЩЕ 16 ЛІТ, КОТРА БАЖАЄ ПОСТІЙНОЇ ФАБРИЧНОЇ РОБОТИ ТЕПЕР І ПІСЛЯ ВІЙНИ. ДОСВІДУ НЕ ВИМАГАЄТЬСЯ. ДОБРА ПОЧАТКУЮЧА ПЛАТНЯ І СКОРИЙ ТА ЧАСТИЙ АВАНС. ТІ, ЩО ТЕПЕР ПРАЦЮЮТЬ У ВОЄННІЙ ІНДУСТРІЇ, ХАЙ НЕ ГОЛОСЯТЬСЯ. REPUBLIC CO., 307 NEWARK ST., HOBOKEN, N. J.

ЖІНОК ДО ПРАСУВАННЯ (Pressers) хлопячих сорочок, таких, що мають досвід. Можуть заробити і до $1 на годину. 5 днів у тиждень.
E. B. B. COMPANY
560 — 55th St., West New York

МУЖЧИН—Постійна праця. Для Портерів і робітників до Чищення Вікон. Голосіться:
HACKENSACK HOSPITAL,
HACKENSACK, N. J.

КУПУЙТЕ ВОЄННІ БОНДИ

Д-р ВОЛОД. ГАЩИЦЬ
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
690 S. 19 ST., NEWARK, N. J.
Tel.: Essex 3-5066
Урядові години: Від 1 до 3 попол.; від 6 до 8 ввечір.
В неділі згідно з умовою.

ПРОДАЮ
ДОМИ, ФАРМИ, РЕСТОРАНИ, САЛУНИ, БУЧЕРНІ, ҐРОСЕРНІ й ріжного рода бизнеси.
Полагоджую нотаріяльні справи.
Продаю ріжного рода асекурацію
PETER BARTKIW
Real Estate & Insurance Broker
Notary Public
309 E. 14. St., New York, N. Y.
Phone AL. 4-8254

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

$150.00 і вище ЦІЛИЙ ПОХОРОН
ОБСЛУГУЄМО В ПЕРТ АМБОЙ І ОКОЛИЦІ
KANAI KAIN
FUNERAL HOME
433 STATE STREET,
PERTH AMBOY, N. J.
Phone: Perth Amboy 4-4646

МИРОН ЛИТВИН І СИН
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга щира і чесна
383 Morris Avenue,
cor. Springfield Ave.
NEWARK, N. J.
Phone: ESsex 3-5347

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребами по ціні так низькій як $150.
ОБСЛУГА НАЙКРАЩА.
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as $150.
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ
ПОГРЕБНИК
НА ФІЛЯДЕЛЬФІЮ Й ОКЛИЦЮ

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ
cor. FRANKLIN & BROWN STS.,
PHILADELPHIA, PA.
Tel. MARKET 1320.
ОБСЛУГА В ДЕНЬ І В НОЧІ.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Занимаєсь похоронами В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 Prospect Avenue,
(cor. E. 155 St.)
BRONX, N. Y.
Tel.: MElrose 5-6577

ТАРЗАН, ч. 938. Нові цілі.

Як Зіла звалила Слима, вона схопила його за горло й почала душити.

Тарзан крикнув до неї: „Зіла! Це наш приятель!"

У той самий мент він кинувся в корчі та пропав з виду своїх ворогів.

Тепер націсти побігли, звідки вони чули перший окрик, та побачили Слима й Зілу. Вони підняли свої кріси.